

Corbu la 1938

Istoria comunei Corbu întocmită de.. Laurentiu Aurel fiul lui Alexandru și Catrina din aceasta comună.

Fiind primar prin anul 1938, cu regret am constatat că comuna noastră de zi era populată de peste două secole și făcută comuna politica mai bine de un secol și jumătate, totuși nu își avea hotăr administrativă cu Tulgheșul de Sus p.l., o parte C.P. Ditrău și alta parte B.f. Lazarea p.l. Borcea, care comuni încasa și veniturile ce se repartizau comunelor conditională, din care se finanțau bugetele comunale și nici majoritatea covârșitoare a populației nu și cunoște istoria și trecutul comunei lor respective. Dat fiind că comuna reprezintă o asociație omenească care, după legea evoluției este în cont cu progres, m-am gândit că este bine și chear necesar, ca generația dăzi și cea viitoare să cunoască fazele prin care a trecut istoria comunității în rîndul evenimentelor, precum și evenimentele care au contribuit la crearea situației actuale, pentru că tragind concluziuni din experiențele trecutului și a prezentului să și poată forma un program de mun pentru viitor, prin care să duca înainte progresul și prestigiul comunei lor.

Conducătorul de aceasta ordine de idei, m-am hotărât că după cunoștița și putința pe care o am să-mi procur datele necesare pentru a pute să cunoască și istoria acestei comuni Corbu.

Din cele ce am putut afla de la bătrâni din comuna și mai ale de la bunica, mama mamei mele care avea 97 de ani, cînd me-a povestit tot ce stie de la parintie ei care a fost primar în com. Corbu numit Grigoras Mujdei. Numele bunicii mele Ioana.

Aceasta istorie a comunei asupra înființării comunei Corbu. Istoricul asemănărilor publice din comuna Corbu. Istoricul asamunțelor publice din comuna casa comunala, Biserica Scoala, Camin cultural etc.

Capitolul II. Participarea la razboi cu indicarea cîți au luat parte la razboi și cîți au murit pe cîmpul de onoare și cîți au fost decorați.

III. Starea morală și culturală a comunei ce intelectuali sau ridivit și pînă unde au ajuns.

IV. Starea omenească a comunei. Evoluția în decursul timpului improspătării, cumpărări de moșii etc.

V. Persoanele de încadrare administrative. În ordinea /- Primar, notar, /secretar/ etc. manifestările care au locuinită comuna cu caracter național, patriotic și politic.

Capitolul I.

Relieful comunei Corbu: Ape, munti si lunci.

Comuna Corbu are o raza administrativa de ea circa 500 km. taiesc de rîul Bistricioara dinspre apus spre rasarit.

Rîul Bistricioara izvoraste aproape din muntii Caliman curge pe com. Bilbor si tăie com. Corbu pe o întindere de 16 km., trase prin co Tulghes si Bistricioara pîna se revarsa în rîul Bistrita. Eu cred ca de la confluentul lui s-a luat numele de Bistricioara si rîu si comuna Bistricioara este cel mai mare afuent al rîului Bistrita. Bistricioara este pe raza comunei Corbu mai multi afluenti: incepînd ade la apus spre rasarit pe partea stînga arat si pîriile sale si tot odata muntii de un izvorasc pîraile, pîriul Muncelului care fi si linia de hotar administrativ între com. Bilbor si Corbu izvoraste din muntele Muncel, la 2km, pîraul Strungilor fiind despartit de parcul Muncel prin piciorul Strungilor de unde izvoraste la 4 km. de parcul Muncel se varsă în Bistricioara. Valea Seaca care izvoraste de la Prislop, unde este si o traectoare din Valea Seaca în com. Grintiesul Mare, cu care are com. Corbu hotar administrativ de la vîrful Runculetului pîna în muntele Pietrelor Rosii, la Straja care corespunde cu fundul Vaii Comarnicparcul Prislop. În Valea Seaca se varsă pîriile: Ragedelului, Tibilelului, Scurt, Noroiului, Ghetarii, Runculetului, lui Pascut, Paltin, Bîrhogului, Cojocilor, Labontenilor, Florii, Habelu, Bolchanului, Muresanului, Barbinta, Lung, Slamanului, Savului, care izvorasc toate din muntii cei fi înconjurati si au aceleasi denumiri casi pîraile.

Alte pîraie sunt Argintarii, Barasau care au mai multi afluenti. Afluentii din partea dreapta a Bistricioarei care curg dinspre sud spre nor. Vale-Corbului cu afluentii: Teocilor, Balhuiului, Bicafeului, si Tinii. Bagaienilor, Mesteacan, Clopotelului. De asemenea parcul lui Ciucas, Cupiloe, Ciungilor/Cobolas/, Vacarii, Frasansi Frasinel, Tifrii care curg din zonzi, apoi parcul Cimpului/meroves/, hotar între Bilbor si Corbu.

Pe lîngă riurile amintite se intind lunci frumoase cu sol gras creata o vegetatie bogata de finuri naturale unde e si vatra satului. Se face si porumbul, zarzavaturi si pomi roditori la Poalele muntilor sunt finete bune si pasuni pentru cile, muntii sunt acoperiti de paduri frumoase de brad si o parte din ei sunt folositi ca izlazuri pentru vite.

Teritoriul com dateaza de la data de 1700. avea gravitila cuprinsa între Moldova si Austro-Ungaria, era pe la Ciuzvez si lantul muntilor catre Ghiorgheni sau ca teritoriul com nu aster apartinea Moldovei.

A început sa se popularizeze adica sa vi se oameni din toate partiile si sa se stabileasca /sa se aseze/ si sa faca casi dupa 1874.

Dupa revolutia lui Horia Closca si CRisan, din Transilvania pri-

Sinion si Gavril care au fost străbunicii Goienilor de azi, au venit din Oradea. Ne frica prigonia ca au fost si ei in tabara lui Horia. 2 Ungureni, Pintilie Ungureanu cu 2 feciori Gheorghe si Constantin străbunicii lor. 3 Vasile Tepes care sa stabilit la gura Barasaului - Vasile Laurentiu, Stefan Pop străbunicul popoenilor de azi Simion si Petrea Voaidos, Iacob Spaciu, venit de la Dorna cu 3 feciorii pe la 1745 străbunicii Spacieneilor feciorii. Ante es tatu lui Mihai si Dumitru, Gheorghe, Gavril tatal Borsueilor, Ioan Iacob si Nita, Simon Toader Toader Cojocariu, Gavril Simion Preotida la Cotirgasa Stefan Hangan tata lui Pascau, bunicul lui Vasile Gheorghe, Anuta, străbunicul invatatorului Hangan. Nita Habala bunicul lui Simion, Nicolae Grigoras mujdei venit de la Cotirgasa, Toader Durga străbunicul Druganilor de a Ion Cimpescu scioptu venit de la Bistrita, Lucuta Rugina venita din Bucovina, Vasile si Nicolae Rusu veniti din Galati, Toader Balan strabu Balanilor de azi, Gherorge Lotru venit de la Botosani, Grigoras mujdei primu primar in Corbu.

Granita dintre Austro-Ungaria si Moldova a fost impusa de Austro-Ungaria din 1737-1780 pînă la gura Barasaului din Huzrez. La dati de 1780 pînă la 1800 a fost impusa pînă pe creasta muntilor, de la fundul Presecenilor pe obcina, fundul Barasaului treceind prin Preluca Ursului la Prislop si virful Runculestului pînă la curmatura Tiblanelui

Prin anul 1800 a luat fiinta o noua politica Corbu cu 17-20 familii eratata mai sus. I sa dat numele de Corbulu dupa dealul Corbul si Valea Corbului care isi are legenda ca ar fi venit pe dealul Corbul un comandant de oaste maramuresan care se numea Corbu, dupa ce a luat fiinta com. Corbu au inceput sa vină oamenii din toate partile o parte atrasici de bogatii: pasuri, paduri, mine de argint si plumb, dar majoritatea atrasici de bogatia forestiera dupa 1800 au venit Măican Petre din Fagaras s-a stabilit la Ditreni iar apoi pe Valea Corbului a avut 2 rosgare, Andrei Titrea din Bicazul Ardelean s-a stabilit pe Valea Corbu Familiiile Cosarca si Catrinoi din Sarmas. Ungurii din Valea Corbului au venit ca muncitori de padure afara de Rebendici care a fost jandarm in timpul Austro-Ungariei venit din Croatia a isit la pensie si s-a stabilit in Corbu. Intre timp au mai venit: Smilovit Zeling, Strul Măritiu, Csici, Strul Haiman, Labontenii, Gavril Ciobotaru acsintia au facut unele centre mesteșugarești. Au mai venit inca si mai venit: Bot, Dornean, Jiga, Puscăs, Iones, Tepeșanu veniti din Bicazul Ardelean. Radu Balnos, Sepunaru/zugravu/ a zugravit prim biserică din Corbu au venit din Moldovasi Bondur? Apo Stol. Cristinoi.

Am sa citez familia Goienilor care au fost primii in Corbu Gavril, sa casatdrift cu o fata din familia Vulcanilor. Au rezulta 3 copii feciori sa casatorit cu ofata din familia mujdei care familie a rezultat 3 feciori si o fata. Aceste familii sunt inrudite cu familile: Chesa, Cimpean, Rugina, Rauceseu, Obreja si altele.

CAPITOLUL III

Intelectuali din comuna de la înființarea com. anul 1984, 1919 se
venit primul preot Simion Cojocariu, Grigore Toader Cojocariu;
invatatori Gheorghe Blîndu, Grigore Trif, Bencze Iosif si Elisabetasi Nico
Truta; notari Szbo Zvan, Vertan Hugosi Kovaci Endre.

Intelectuali esisti din com: ofiter Stăfan Cojocariu, colonel Gerzah Sam
lă, doctor Smilovits Iacob, avocat Alexandru Cojocariu, protopop Iovu Dob
anusi Dumitru Druga.

Negustori veniti in com. Laurentiu Iosif debitori de bani, de benturi,
Strul Smil, Smilovits Zelic, Strul Haimenpravelii de tot felul si negoțiu
leme. Vasile Rusu crisma si moara, Sipos.

Pînă în 1919 în comuna a fost 1 fabrica de cearștea a lui
Smilovits Zelic cu Gavril Ciubotariu la gura vei saci a ars în 1916. În
primul razboi mondial. A 2 fabrica de cearștea la Capu Corbului constru
ita la 1912 de Soc "Veiberger" din Budește care tot la acea dată a fost co
struită linia ferată de la Capu Corbului pînă la Toplița. Ferăstraie mină
de apă au fost 8 pe Vale Corbului care au ars 1835, în același an a ars
si padurea din Corfana, Bicăfeu/capu taurului/si dealul Corbului.

O legenda spune acă padurea a fost aprinsă de catre 2 ciobani care ave
au o turma de capre treceau pe lîngă o stîncă și era un sarpe mare care
fura în fiecare zi către o capră de la ciobani, acestia vazind acest luc
au dat foc la o ciocată fiind săcătă mare să aprins toată padurea și
a ars împreună 3 saptamini. Se regenerat padure timp de 100 de ani.

Invatatori: Hangan Nicolai care a invatat în com. peste 50 de ani.

Gh. Gheorghe inginer agronom, moasa comunala Laurentiu Beaterina
Meseriasi care au invatat la scoala de meserieri din Blaj: Vasile Raicescu
si Emil Spaciu. Toader Cozen fost jandarm Austro Ungar. Preot Alexandru
Cojocariu.

Intelectuali esisti din com. după 1919.

Alexandru Cojocaru inginer chimic.

Mancu, Mureșan Cojocariu scoala comercial, academia Ileana, Mariasi Florice
Cojocariu scoala normală.

Iosif Rugina invatator, Simion Rugina brigadier silvic.

Ionut Tofolean plecat în politie 1919 la Carei Mari.

Au plecat și alți copii de târziu la diferite scoli ca: Nicolai
Nicolai, Emil Laurenti, Grigore Cristinoi, Cojocaru Gavril, Rusu Gavril
Strul Aron și alții.

Contabili din com. Chesa Dumitru, Spaciu Gheorghe, Eugen Focsa, Simion
Focsa.

1944.

ofiteri: Grigoras Druga ing. tehnic major, Grigoras Laurentiu major,
capitan Mureșan Stefan, Spaciu Traian, ing. tehnic, Rugina Lidia ing.
Chimic, invatatori Dumitru Goia, Tepeș Anicuta, Rugina Eugen și alții.

poseda o suprafata de teren cosire 1200 si araturi 160 jugare . Cumperat de pamint s-au facut de catre mai multi locuitorii si anume parcul Ciuc dealul Corbului , iar cei de la Capu Corbului au cumparat pasunii de la locuitorii din Corbului . Dintre si Lazarca , Borsac.

In anii 1928-1940 locuitorii din Corbusau indatorat pe la bancile casnatarilor si nu mai puteau sa scape de datorii fiind casetele mai mari decit suma respectiva. Din aceasta cauza se schimbau decurs de 10 ani mai multe guverne pina s-a votat legea Conversiunilor datorilor in felul urmator cei care plati datoria in termen de un an , pamintul era donat inapoi taranilor.

Primul lucru dupa terminarea razboiului in comuna a fost organizat P.C. organizarea Frontului Plugarilor si Uniunea Maghiara Reforma agrar dupa razboi pe baza carei reforme sa exproprietariat la comuna toti fundii Bonurile private a jud. Ciuc, Beta din Bacau lloc 16 arii fine si de 1 altii proprietari. Dupa eliberare sau construit multe case noi, iar cele vechi sau modernizate.

Sa intinse reteaua de inalta tensiune pentru electrificarea comunei

Participantii la razboiul din 1914-1919.

Goia Constantin
Chesa Gheorghe
Gheorghe Ladaru
Emil Spaciu
Gheorghe Balmoș
Petrea Buzila
Dumitru Cacareza
Gheorghe Tepelus
Emil Pop
Alexandru Botosan
Nicolai Pop
Cristaly Ioan
Olariu Gavril
Laurentiu Aurel
Horvat Francisc
Vasile Moraru
Toader Cozău
Erös Stefan
Pîntea Petrăea
Rebendici Anton
Lucaci Petrea
Kurco Francisc
Grams Valer
Tamas Iovu
Grams Gheorghe
Savu Catrinoi

Toader Tepelus
Constantin Spaciu
Dumitru moldoven
Ambrus Stefan
Dumitru Spaciu
Gavril Dacau
Constantin Obreja
Constantin Goia
Rugina Toader
Tapuc Gheorghe
Emil Tepelus
Gheorghe Pop
Bot Francisc
Cibi Antön
Toader Surdu
Simion Cojocariu
Dejo Igat
Dumitru Druga
Peter Anton
Fulop Ignat
Grigore Spiridon
Andas Stefan
Pascu Druga
Petrea Silivas
Dumitru Micu
Cibi Filip

Ilie Morari
Ilie Cristinoi
Petrea Druga
Nicolai Tamas
Haralempa Balm
Valer Pop
Dumitru Tepelu
Vasile Raucesc
Danila Raucesc
Gheorghe Apos
Sapunarul Nicula
Stefan Goia
Gavril Paleu
Ilie Bondor
Toader Scorus
Olah Ignat
Vasile Tiffes
Petre Labont
Rusu Nicolae
Vulcan Nicolai
Petrea Bilboear
Ilie Andrei
Gheorghe Miron
Gheorghe Urzicea
Ioan Lazarut
Gavril Dornean

tori veterinari Tepes Aurel

- locuror Dornean Valer

Mesariasi: Laurentiu Eugen maistru mecanic, Olariu Ilie, Laurentiu Ghita, Laurentiu Ilie, maistri, Laurentiu Petrea, Simon Andrei electrecieni.

soferi: Laurentiu Ghita, Laurentiu Victor, Bordea Gavril, Gheorghe Tifr Nicolai Zanoaga, Soaigo Alexandru, Gavrilut Urziceanu si alii.

Capitolul I -

Starea com Corbu, evolutia in decursul timpului, cumparari de pamaturi, improprietariri si donatii e.c. c.t..

Pe la sfirsitul secolului XIX-II, cind a inceput sa se stabili oamenii pe locurile de azi. Fiscare familie s-a ocupat o portie de pamant pe care a curatato. Aceste paminturi erau situate la granita intre Moldova si Austro-Ungaria fiind proprietatea statului roman pina la 1773 cind a fost mutata granita de la Kuszves pe apa Bistricioarei si de scoala la 1880 era pe virful muntilor.

Statul Austro-Ungar dupa ce a ocupat aceste terenuri si le-a gasit locuiti a recunoscut dreptul de servitute. Paminturile de luncă care se intind pe linga apa Bistricioarei unde mai tîrziu era vatra satului. Pentru pasuni era fixata o taxa. Aceasta taxa se incasse si se administra sub prefectura judetului Ciuc precum si restul muntilor es aflat pe raza com Corbu, dinunde denumirea de bunurile private.

Prin 1907 judetul Ciuc a cautat ca sa le raza dreptul locuitorilor din com Corbu din care cauza sa iscat o judecata sub denumirea de Taxalisti si inter borurile private a taxalistii au castigat, stît la judecatorie si la curtea de apel.

Borurile private a recurs la curtea de Casatie de la Budepesta, care a trimis un expert Darvas inginer, care constata fapta cauzei in curs de judecate.

Inginerul expert a intocmit un report in favoare locuitorilor care se dazbutut in 1914 dar a inceput razboiul si procesul a fost suspendat. In anul 1912 s-a facut segregarea in comunele vecine Ditreni si Lazarea care aveau pe raza administrativa de azi a com. Corbu. Locuitorii din Corbu Smilovitz Zelic a cumparat de la locuitorii din com. Lazarea 450 jugare si de la ditreni 400 jugare. Aman a fost improprietariti citva locuitori din Corbu. A fost exproprietat bunurile private a judetului Ciuc cu 2997 jugare pasune 1600 jugare padure. In comuna locuitorii in prenuma cu instituti

Familia Cozen sunt venite de la Dorna si Bejan care au urmasi nimele de desparindute numele.

Au mai venit din toate partile multe familii pe care nu le mai enumere. Doar sau sporit mai multi aici in comuna caci din cite am numerat mai sus la data de 1940 numarau in Corbu peste 1500 de suflete. 1. Casa comunala a fost construita de Grigoras mujdei primul primar in com. Corbu de la data 1800-1840 in 1838 sa construit biserica si prima scoala in comuna in centru.

Al doilea scoala sa infiintat in Corbu la 1850 la Gura barasaului

Al doilea biserica sa infiintat la Gura Barasaului 1906

Al doilea Casa comunala sa construit la data de 1880 de primarul Stefa Cojocariu impreuna cu locuitorii comunei.

Prima biserică a ars in 1916 in primul razboi mondial sa construit a treia biserică in com. in anul 1928-30 si al IV biserică Romana-Catoica sa construit in anul 1937-1940.

In anul 1934 sa construit a treia scoala la Capu-Corbului in anul 1921 a mai functionat scoala la Capu-Corbului in cladirile proprii.

Al 4 biserică la Capu Corbului sa construit 1938 si terminata in 1945 din cauza lui II razboi mondiala fiindca ca a fost intrerupta lucrararea.

Aceasta biserică sa construit din initiativa la 6 oameni din com. La edificarea acestei biserici au contribuit toti romani din Capu Corb cu munca si materiala.

A mai fost substituită biserică cu suma de 25000 lei de com. Borsac prin primari Gheorghe Cest si primari Dr. Comentiu si 150000 de mozaicurile cu care este pardosita biserică la donat Gavril Nicu si cimentul Ioan Bota , a fost pictata 1951-1954 toti care au contribuit la pictura sunt scris pe peretele bisericii.

La scoala din gura Barasaului in anii puterii populare ca presedint a sfatului popular tov. Goia Nicolae sau mai adaugat 2 sali de clasa. In anul 1965 sa inceput sa se construiasca in com. Capu-Corbului "centru Cultural" care a fost terminat in 1966, in acelasi an sa inceput construirea "centrului cultural" din Corbu, iar la Capu Corbului o gradinita de copii si un grajd comunala la Capu-Corbului. Dupa acest presedinte a venit tov. Runceseu Ioan care a dus un ritm accelerat la construirea lucrarilor incepute in anul 1965 si terminate in 1967, care au terminat fiind presedinta tov. Dandu Simion. Tov Dandu Simion este si acum in functie de presedinte si expune planurile comunei intr-un ritm accelerat .